

Manxa i llengüeta lliure

Són instruments de vent en els quals la columna d'aire que vibra no s'obté per la bufada de l'executant, sinó per l'acció mecànica d'una manxa. L'orgue i l'acordió són els instruments més representatius d'aquesta categoria.

ACTIVITATS

7. Observa aquest orgue i relaciona les etiquetes amb la seva situació a l'instrument. Quines similituds i quines diferències té amb un piano? I amb una flauta?

TUBS

TECLATS

PEDALER

8. El laboratori de la flauta

- Ara anem a comprovar que l'altura del so que produeixen els instruments de vent-fusta depèn de la mida del tub. Per fer-ho, utilitzarem un instrument que coneixem, la flauta dolça.
 - Executa un *sol*. La columna d'aire que vibra s'estén per l'instrument fins al primer forat que troba obert, en aquest cas, el quart forat comptant des de baix.
 - Executa la nota *do*. Ara tots els forats estan tancats i, per tant, la columna d'aire vibrant arriba fins al final del tub. Com més llarg sigui el tub, més serà la nota que sonarà. Com més curt sigui el tub, més serà la nota que sonarà.
 - Pots emetre un so més greu que el *do*? Per què?
- Executa notes greus expulsant l'aire amb molta força. Què passa? Sucedeeix el mateix si bufes amb força notes agudes?
- Separa amb cura l'embocadura del tub o cos de la flauta i observa-la. Bufa. Pots modificar el so d'alguna manera?

Curiositats

- Els primers instruments de corda es van crear a partir dels arcs de caça primitius. Unes flutes fetes amb canyes o amb ossos d'animals, als quals se'ls hi practicaven forats, van ser els primers instruments de vent.
- **Lutier** és el nom que rep el constructor d'instruments de corda. El més famós de tots els temps va ser A. Stradivari (Stradivarius), qui va viure entre els segles XVII i XVIII. La bellesa del so dels seus instruments encara no ha estat mai superada. En l'actualitat un Stradivarius es pot vendre per més de 2 milions d'euros.
- Hi ha una mena de flutes el cos de les quals no és un tub, sinó que té una forma rodanxona. Són les **ocarines** (vegeu la fotografia). En algunes cultures hi ha flutes que es toquen amb el nas; l'executant s'ha de tapar una de les seves fosses nasals.